

toespraak die de koningin voor Radio Nederland Wereldomroep uitsprak en waarin zij 'het kolonialisme' 'dood' noemde en aandrang op 'een nieuw begin'. Op dit tekstgedeelte is door dr. P. J. Drooglever in een artikel in *NRC-Handelsblad* d.d. 6 mei 1988 alleszins juiste kritiek uitgeoefend – een kritiek welke gevolg is geweest van het feit dat wij dit tekstgedeelte, voorkomend aan het slot van hoofdstuk 2, in tegenstelling tot hoofdstuk 7 niet in concept aan hem hadden voorgelegd. De betrokken toespraak is, anders dan wij schreven, begin februari '48 (niet '47) gehouden en de koningin sprak ook van de wenselijkheid om 'terroristen' en 'de machten van anarchie en wanorde' met kracht te bestrijden. 'Dit was', aldus Drooglever, 'aan de vooravond van de plechtige onderteekening van de *'Renville'*-overeenkomst, niet bepaald gesproken in de geest van de peetvaders van dit akkoord'. Zijn conclusie was, 'dat Wilhelmina's persoonlijke denkbeelden over de Indonesische kwestie zich, om het voorzichtig uit te drukken, rechts van het centrum bevonden.'

MR. J. H. F. BLOEMERS (p. 339, r. II v.o.). Als eerste voorletter is abusievelijk een S vermeld.

MR. J. W. M. DES TOMBE (p. 537, r. IO v.o.). De voorletters zijn abusievelijk aangegeven als: J. M. W.

MR. J. ZAAIJERS ONTSLAG TIJDENS DE BEZETTING (p. 538, r. 2). Hij vroeg in mei '42, niet mei '43, ontslag.

HET HAAGS BIJZONDER GERECHTSHOF (p. 555, r. 17). De Rotterdamse Kamer hield wel eens zitting in Dordrecht maar daar was geen aparte Kamer gevestigd.

TEKSTCORRECTIE (p. 621, r. 3). Voor 'vier' leze men: drie.

KAARTCORRECTIE (p. 728, kaart II). Tangerang bewesten Batavia is te ver westelijk getekend. De plaats werd in de tweede helft van '46 door Nederlandse troepen bezet.

DE ONAFHANKELIJKHEID VAN INDIA, PAKISTAN EN CEYLON (p. 717, r. 4 v.o. – p. 718, r. 3). India en Pakistan werden in '47 Britse *Dominions* (Ceylon werd dat in '48). India noemde zich onafhankelijk in '50, Pakistan in '56, Ceylon in '78.